

Ingen trädgård utan vatten. Varje vår, så snart tjälen gått ur jorden, kopplar man på den antika fontänen med vattenutkastare i form av djurhuvuden. Ett säkert vårtecken!

NU BLOMMAR ASFALTEN

Innergårdens asfalt och fula soptunnor byttes mot matjord, stenlagda gångar, blommor och träd. Bara två portar in från en av Stockholms tyngst trafikerade gator hörs numera porlande vatten och fågelkvitter.

Av GUNILLA MARKLUND Foto: PERNILLA HED

A photograph of a garden in front of a yellow building. In the foreground, there are several yellow and white tulips and daffodils. A stone fountain with a small bird-shaped sculpture on top is in the middle ground. To the right, a tree with dark branches and some green leaves stands. The background is a yellow building with several windows with dark frames. The overall scene is bright and colorful, suggesting a spring garden.

Högresta kejsartulpaner tillsammans med vita och gula narcisser ramar in den pampiga fontänen. Mot väggen ett frodigt bestånd av rododendron, och till höger ett prydnadskörbär.

»Om man väljer rätt växter blir det förvånansvärt snabbt ett grönskande rum av en asfalterad yta«

Sirliga grenar av knoppande brudspirea. Inom kort kommer den översållas av vita hängande slöjor. Men denna tacksamma buske är nästan som vackrast när den, som här, precis ska slå ut.

Längst tv: Orkidé-narcissen 'Thalia' får snövita doftande blommor tidigt på våren och trivs i såväl stark sol som i skugga. Den förvildar sig gärna och blommar rikligare för varje år.

Till vänster: Gullvivan är en robust liten blomma. Inte ens den stensatta gången hindrar dess växtkraft.

Nedan: Trots innergårdens begränsade yta uppstår känslan av omfång och variation. Tricket är att våga fylla på med mycket växtlighet på både höjden och bredden.

Väl dold för omvärlden, innanför ett djupt portvalv på Valhallavägen i Stockholm, spirar vårens första grönska. Den lilla innergården är fylld av träd, buskar och blommor. Gracila narcisser, pärlhyacinter och prydnadskörbär samspelas med högresta tulpaner och brudspireor, vars sirliga blommor ser ut som fint virkad spets. Allt i vita nyanser. Våldigt rosigande och poetiskt.

Trots gårdens begränsade yta är växtkraften enorm, och till och med i stenläggningen har en guldgul viva tagit sig upp.

En gång var här en helt annan gårdsmiljö. Ett par soptunnor, markbeläggning i form av asfalt och trasiga cementplattor med maskrosor i sprickorna. Men efter att bostadsrättsföreningen som äger gården hade sålt en lägenhet, som tidigare var uthyrd, kände man att det var läge att ge gården en upprustning.

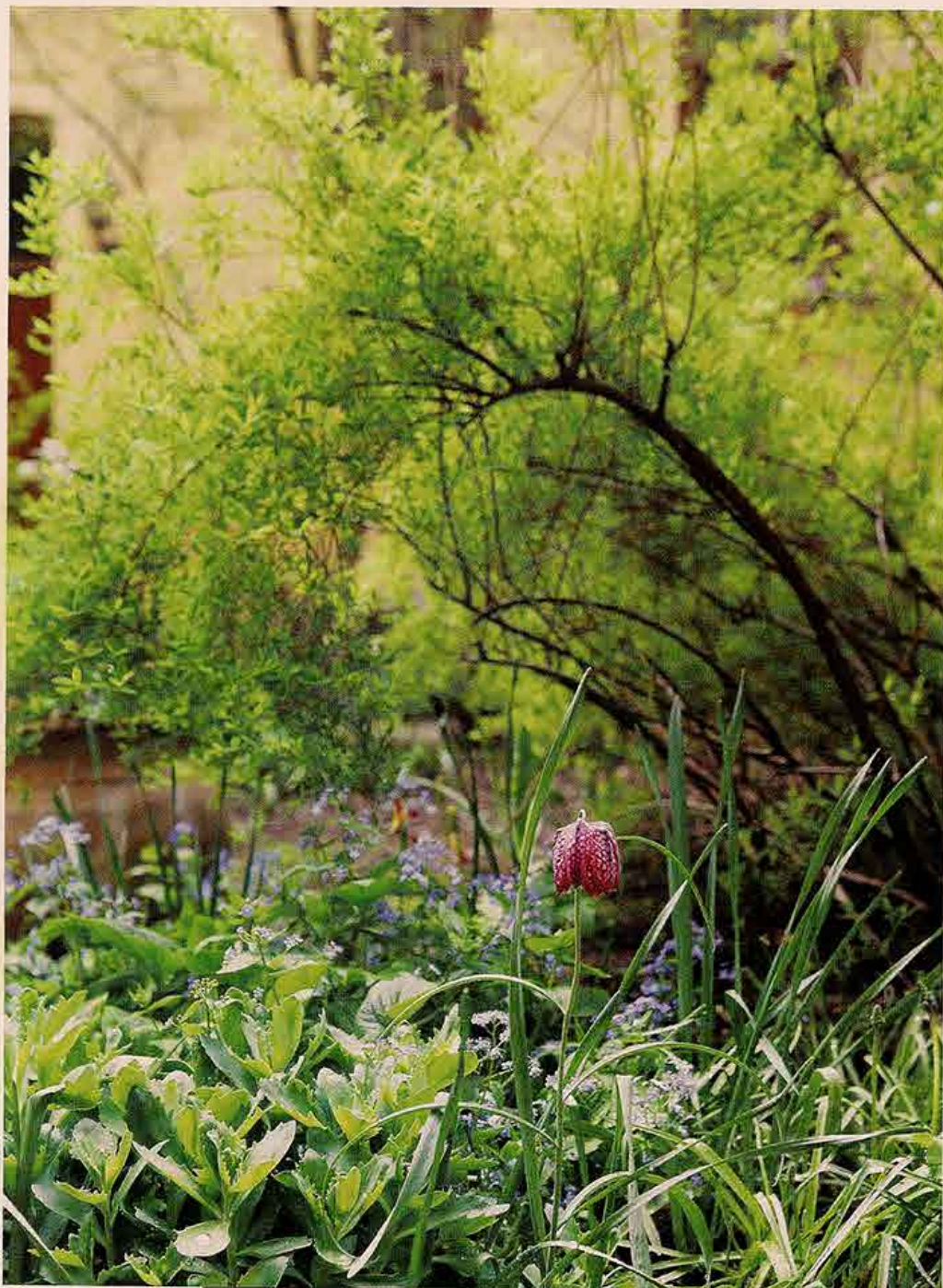
Konstnären Linda Nameth Gustavsson, själv boende i ett av föreningens två hus, fick i uppdrag att rita en trädgård för platsen. En utmaning kan tyckas, gården är dessutom rätt skuggig.

- Vilket utrymme som helst kan göras till en liten pärla, det är min filosofi. Men det fanns vissa givna förutsättningar som jag var tvungen att ta hänsyn till. Cykelställ och soptunnor måste få plats. Men i stället för att bygga ett sophus fick en pergola med klättrande bokharabinda gömma anordningen. Bokharabinda brukar ju kallas för "arkitektens tröst", för sin förmåga att snabbt växa och täcka in det man vill slippa se. Och jag är mycket för att dölja allt som är fullt, gärna med något grönt, säger Linda.

VÄXTTIPS FÖR SKUGGIGT LÄGE:

- Rosenlisa
- Lyckliga Lotta
- Ormbunke
- Daggkäpa
- Funkia
- Pipranka
- Hasselört
- Murgröna
- Sockblomma
- Myckmadra
- Skuggmorell

I mitten porlar en antik fontän med vattenutkastare i form av djurhuvuden.

- Jag utgick ifrån fontänen när jag planerade hur trädgården skulle utformas. Den är ett smycke, och trädgården är dess infattning!

En krans av mjölkvita kejsartulpaner på höga stjälkar omger fontänen. Senare på säsongen kommer brokbladig funkia att dölja de vissna tulpanerna.

Fyra små gångar lagda med gatsten leder in till fontänen. De svängda gångarna med fontänen i centrum bildar ett dekorativt mönster. Ett par terrakottakrukor med penséer och murgröna fyller på vårbloomingen. Senare under säsongen byts penséerna ut mot rosenlisa och lyckliga Lotta, rikblommande växter som tål lite skugga. För den som vill slå sig ned en stund finns en bänk från Byarum och klassiska bryggarstolar. Möblerna är målade i grönt för att inte sticka ut för mycket, här är det växtiliheten som har huvudrollen.

Trots den begränsade ytan var det viktigt att det skulle finnas träd.

- Träd är ett måste! Men det gäller att välja rätt sort, träd som inte blir för stora. Som sorten 'Skuggmorell', den har ett vackert nätt grenverk och blommor med vita blommor i juni.

Linda har inspirerats av den antika persiska trädgården som nog får sägas är alla trädgårdars urmoder. Här fanns alltid vatten, en symbol för livets källa, och gångar/vattenkanaler som skulle symbolisera fyra floder och fyra världsdelar. Den var, precis som gården på Valhallavägen, muromgärdad.

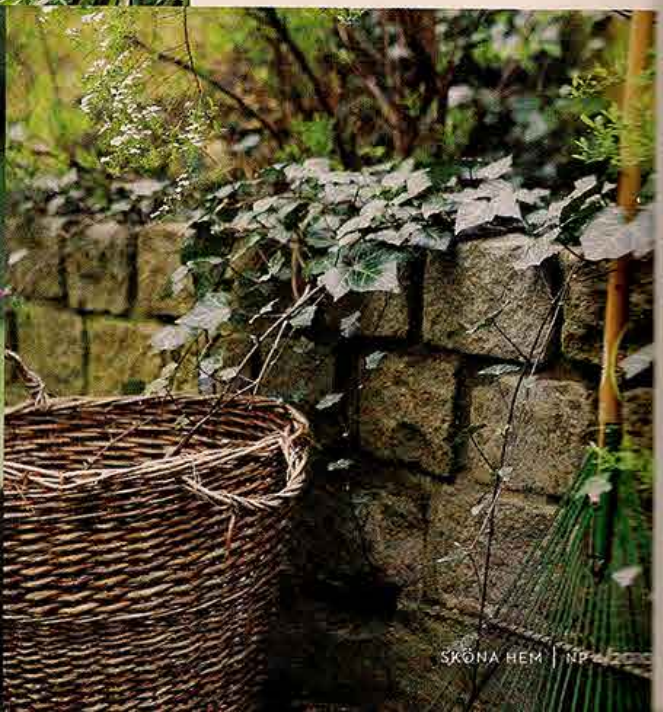
Men det får inte bli för formellt. Man ska bara ana strukturen bakom det som Linda kallar för "russig romantik".

- Om man väljer rätt växter blir det förvånansvärt snabbt ett grönskande rum av en asfalterad yta.

Ovan: Under en brudspireas böjda grenar har lök- och knölväxter precis blommat över. Nu är det dags för isblå förgätmigej och kungsängsliljor.

Till höger: Skuggälskande sockblomma med skira orkidéliknande blommor.

Längst th: Mot en putsad tegelmur finns en upphöjd rabatt med brudspirea och slingrande murgröna.

A photograph of a courtyard garden. In the background, a yellow building with dark window frames and a balcony with a black railing is visible. A large, dark tree trunk stands on the right side of the frame. In the center, a green metal folding chair sits on a paved area. To the left, there are several large, brown, rounded terracotta pots filled with green plants and small white flowers. The foreground is filled with green grass and several white tulip-like flowers. The overall scene is a well-maintained outdoor space.

Nordafrikanska
krukor med penséer
och murgröna fyller
på vårbloomingen.
Senare byts
penséerna ut mot
rosenlisa och
lyckliga Lotta.